

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 8.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 268. — Telefon Administr. 513

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy na następny raz kop. 20.
Nekrologja: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce, pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz; ogłoszenie minimum 20 kop.
Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frenclera ulica Senatorska.

— W kościele archikatedralnym św. Jana jutro, o godzinie 9-ej zrana, odprawiona zostanie solenna wotywa ku czci N. Sakramentu.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 9-ej zrana, w kościele św. Ducha (po-paulińskim) przed ołtarzem N. Panny Marii Częstochowskiej i ku Jej czci odprawiona będzie solenna wotywa.

— Jutro w kościele Opieki św. Józefa (panien wizytek) odprawione zostanie dopołudniowe nabożeństwo z wystawieniem N. Sakramentu w puszcze na intencję bractwa matek chrześcijańskich.

— W kościele św. Kazimierza (panien sakramentek) jutro odprawione zostanie całodzienne nabożeństwo odpustowe z wystawieniem, kazaniem, nieszporem i procesją ku czci N. Sakramentu.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Na wypadek zgonu króla Wilhelma III-go, któremu tylko żelazna organizacja fizyczna przez dwa lata umrzeć nie dozwoliła, było tak starannie wszystko przygotowane w Hadze i Luksemburgu, że zmiana tronu w ostatniej chwili stała się prostą formalnością, jakkolwiek zstępował do grobu ostatni potomek męzki sławnej w dziejach dynastji orańskiej.

Szczegóły, towarzyszące śmierci króla Wilhelma, któremu tylko przesadne skąpstwo przeszkodziło do istotnego spopularyzowania się wśród narodu, streszczają się w dwóch depeszach następujących:

Haga d. 23-go listopada. Wczoraj wieczorem stan królewski pogorszył się tak dalece, iż musiano zawezwać telegraficznie dr. Roessingha z Deventeru, ponieważ nie było czasu na przybycie z Hagi i Leydy lekarzy konsultujących stale króla. Królowa Emma i obydwaj obecni lekarze Vlaanderen i Roessingh spędzili całą noc u łóża chorego, który ostatnie tchnienie oddał o godzinie piątej zrana. Na pałacu królewskim, którego wszystkie okna zamknięto, ukazała się flaga żałobna.

Loo d. 23-go listopada. Królowa, jakkolwiek bardzo smutna i wzruszona, nie straciła energii. Oblicze króla nie zmieniło się. Ministrowie kolonij i sprawiedliwości stwierdzili zaszły zgon i wpisali, co potrzeba, do rejestrów cywilnych państwa. Zmarły leży pokryty liśćmi palmowemi, dwóch

kamerdynerów czuwa przy łóżu. Czterej lekarze dokonali obejrzenia zwłok. We wtorek nabalsamowane ciało złożą do trumny i odwieżą prawdopodobnie do stolicy.

Wybory niedzielne we Włoszech odbywały się, jak wiadomo, pod dwoistym hasłem ze strony opozycji. Jedną część jej, część umiarkowaną, złożoną z grupy południowej Nicotera-Tajani-Magliani i z resztek dawnej piemontkiej zachowawczej prawicy, walczyła z Crispim pod hasłem oszczędności w budżecie; druga, złożona z irredentystów i radykalistów, usiłowała zohydzić rząd przed narodem za sojusz z Niemcami i Austrią, a zwłaszcza naturalnie z tą ostatnią. Obliczano, że Crispi zdobył większość 350-ciu głosów, a wszystkie grupy opozycyjne osiągnęły razem 150—160 ciu; w tej liczbie przypisywano radykalistom 45—50-ciu mandatów.

Nie znamy dotąd ostatecznych wyników gorącego dnia wyborczego. Wedle ostatnich biuletynów, na 391 znanych wyborów zwyciężyło 314 kandydatów ministerjalnych, 8 niewyraźnych, 20 członków opozycyjnej lewicy (Nicotera), 10 członków opozycyjnej prawicy, 36 radykalistów i 3 socjalistów. Ze przewodczy irredenty: Bovio, Imbriani i Cavallotti będą wybrani, było rzeczą pewną; zastrzegli dla siebie najbezpieczniejsze okręgi wyborcze. Donioślejszemi są: klęska fatalna radykalizmu w Medjolanie i Rovigo, jakoteż plebisycytowy nieomal triumf Crispiego w Sycylii.

Ze Lwowa donoszą nam pod d. 17-ym b. m., co następuje:

Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu poseł włościański Kramarczyk uzasadnił swój wniosek zmiany ustawy drogowej. Oblicza on, że ustawa z r. 1885-go nadwyzczaj obciąża gminy w porównaniu z fabrykami i obszarami dworskimi. Wniosek streszcza się w żądaniu zmiany prestacyj w naturze na pieniądze. Zdaniem mówcy, obowiązująca ustawa drogowa jest jedyną zaporą, która odgradza gminy od dworów, a jednak czas jest, abyśmy wszyscy społecznie pracowali nad dobrem ojczyzny (brawa i oklaski). Wniosek odesłano do kom. drogowej.

Poseł rusiński Teliszewski uzasadnił swój wniosek o zaprowadzenie systemu bezpośredniego głosowania na posłów z kurji wiejskiej, a zatem o zniesienie praw wyborów, które następczą mnóstwo spo-

sobności do nadużyć. Z posłów polskich podpisali ten wniosek także dr. Olpiński i Zardecki. Bezpośrednie wybory zasłoniłyby lud od korupcji wyborczej i usunęłyby możność terroryzmu zkażkolwiek, a szczególnie ze strony rządu. Swoboda wyborów zyskałaby pewną rękojmię. Mówca z wielką gruntownością oświadczył się przeciwko szmerlingowskiemu systemowi „reprezentacji interesów”, który pokrajał społeczeństwa i podzielił na wrogie obozy, wywołując wojnę wszystkich przeciw wszystkim.

Wniosek ten odesłano do komisji prawniczej, poczem imieniem komisji administracyjnej poseł hr. Antoni Wodziecki przedstawił projekt ustawy o policji ogniowej. Projekt dotyczy tylko miast i miasteczek i ułożony jest zgodnie z zeszłorocznym elaboratem komisji administracyjnej. Wprowadzono tylko niektóre zmiany ze względu na ustawę gminną i na podstawie cennych wskazówek, udzielonych w petycji rady zawiadowczej krajowego związku straży ochotniczych. Projekt składa się z 9-u rozdziałów i oprócz postanowień ogólnych, zawiera przepisy o zapobieganiu pożarom (regulamin miejscowy, rewizje ogniowe, czyszczenie kominów i utrzymywanie straży nocnej), o gaszeniu pożarów, strażach ogniowych (ochotniczych i gminnych), o postępowaniu karnem, nadzorze nad wykonywaniem policji ogniowej, wreszcie postanowienia co do obszarów dworskich w miasteczkach.

W rozprawie ogólnej poseł Midowicz wniósł dwie rezolucje do wydziału krajowego: 1) aby na przyszłą sesję przedstawił projekt o policji ogniowej także dla wsi i 2) aby wziął pod rozwagę ustanowienie w porozumieniu z krajowym związkiem strażackim, krajowego inspektora straży ogniowych.

Po dłuższej dyskusji przyjęto ustawę i powyższe rezolucje.

Po przyjęciu preliminarza funduszu propinacyjnego na r. 1890 i 1891-szy i wyrażeniu uznania dla namiestnika i delegatów powiatowych za szybkie i korzystne przeprowadzenie indemnizacji propinacyjnej, zamknięto posiedzenie.

Sejm trwać ma do d. 29-go b. m. Od jutra więc będą także posiedzenia wieczorne.

Br. Z.

LORNETKA.

— Przypuśćmy nawet, iż w to wszystko, co mi pan mówi, wierzę, chociaż nie wiem czy panu wierzyć można, ale w każdym razie nie a nie nie rozumiem całej legendy o lornetce.

— Mówiłem...

— Mówiłeś pan naprzód cuda o wrażeniu, jakie na panu zrobiła moja toaleta na środowym raucie, dziękuję panu... w imieniu mojej krawcowej...

— Następnie...

— Następnie mówiłeś pan, że gdyby nie ja, umarłbyś pan z nudów w czasie środowego rautu, z czego śmiem wnosić, iż jestem pańską wybawicielką...

— Dalej...

— Dalej, ja będę mówiła za pana; otóż dalej opowiadał mi pan, że pani Stefanowa jest za chuda na szanującą się mężatkę, a panna Lena za tłusta na pannę, która powinna wyjść za mąż. Wprawdzie nie mam pojęcia, jaka tusza przepisana jest dla mężatek, które się szanują, i dla panien, które powinny wyjść za mąż, ale przywykłam już do tego, iż panowie mówicie wszystko, co wam ślina na język przyniesie, więc i tę teorię przyjąłm za nowotwór rautowy.

— Wreszcie...

— Wreszcie opowiedziałeś mi pan coś o naszych śpiewaczkach, które mają przyjechać, później... nie wiem, doprawdy, czy pan pozwoli sobie przypomnieć?

— Przypominajmy już tedy wszystko.

— Otóż później podano kolację i pan już nie nie mówiłeś, ale nie dziwię się... burgund, który nam podano, był taki dobry, iż...

— Rzeczywiście burgund był wspaniały.

— Dowiedziałam się, iż ważną jego zaletą jest doskonała temperatura, o której mówiłeś pan dłużej, niż o pani Stefanowej i o panie Lenie, aż w końcu zauważyłam w panu węzowe usposobienie...

— Węzowe?

— Tak, węzowe. Zaczęłeś pan być przyjemnie senny i rozmarzony; żalowałeś pan, że przestano grać na fortepianie, a ja w duchu śmiałam się z pana, bo czulam, iż zapaliwszy cygaro, poszedłbyś z chęcią spać.

— Dziś jestem szczęśliwy.

— Już wiem, jesteś pan szczęśliwy dlatego, iż zamiast spać, zacząłeś pan rozmawiać z moją bratową, że braterstwo odwiezłi mnie swoją karetą do domu i pana zabrali po drodze, że powierzyłam panu moją zarzutkę i lornetkę.

— Właśnie...

— Właśnie, i że pan, oddając zarzutkę, zapomniał o lornetce, która, której, któremu, dla której... i t. d.

— Wyzyskuję sposobność, aby wtrącić słówko. Pozwoliłem sobie opowiedzieć pani historję, która nie mając żadnej łączności ze szczęśliwym przypadkiem, jakiemu zawdzięczam dzisiejsze moje *tête à tête* z panią, jest poniekąd charakterystycznym zbiegiem okoliczności...

— Na miłość boską, mów pan już o samej lornetce...

— Otóż pewna aktorka...

— Przepraszam, iż przerywam. To pewnie będzie coś nieprzyzwoitego. Że też panowie nie możecie się obejść bez aktorek. Jak ów kawaler, który od pieca tylko umiał zacząć walca, tak wy, ilekroć zachycanie rozmowę, musicie ją okrasić aktorką. Założyłabym się, iż wy to właśnie robicie tym biednym kobietom najgorszą renomę. Każda z nich tak samo grzeszy, jak i każda dama wielkiego świata, tylko że damy grzeszą skrycie, a te panie głośno, oto cała ich wina. Ale czy, idąc na rauty, staracie się intrygować nas wonią heljotropu, opoponaksu lub kwiatkiem, które wynosicie z garderob teatralnych, a w garderobach kokietujecie stosunkami z t. z. „światem”. Cóż tedy pańska aktorka?

— Nazywała się Mimi.

— Dajmy na to, bo od pewnego czasu każda musi się nazywać Mimi, tak, jak każdy służący nazywa się Ernest. Ale mniejsza. Cóż Mimi?

— Piękna aktoreczka miała zwyczaj, iż ilekroć zrobiła nową znajomość, pozwoliła się do domu odprowadzić, pozostawiała w rękach swego towarzysza...

— Wie pan co? Zróbmy maleńką umowę. Pan mi to opowie na raty, dobrze? Mówmy tymczasem o czym innym.

— Doskonale, mówmy o pani. Nudzi się pani bardzo?

— Jedyna modna rzecz, której nie używam, ale to jedynie dlatego, iż wszyscy się tym towarem reklamują. Zresztą wynalazłam środek przeciw nudom, nie widuję ludzi, a przynajmniej staram się ich nie widywać.

— Sposób oryginalny.

Powietrze ujarzmione.

Przed kilkunastu dniami podaliśmy wiadomość, iż p. St. Skarżyński wystąpił do rządu z projektem założenia w naszym mieście nowego przedsiębiorstwa, t. zw. „air comprimé systemu V. Popp.”

Krótką wzmianką nie mogła dać dostatecznego wyobrażenia o znaczeniu tego doniosłego zastosowania siły natury. Uzupełniamy ją, o ile można to uczynić, nie wchodząc w zakres zawilonych i nie dla wszystkich dostępnych wywozów technicznych.

Przesyłka siły, jako motorów, dawno już zajmuje techników i myślicieli. Pierwsi usiłowali ujarzmione siły naturalne oddać na usługę potrzeb ludzkich, rozdzielając na każde zapotrzebowanie według zadania niezmierzony do góry niewarunkowany, drudzy starali się korzystać z wypalazków techniki, aby urownać warunki pracy i dać możliwość użycia sił naturalnych przy jednakowych kosztach produkcji, bez względu czy zapotrzebowanie odbywa się na wielką, czy na małą skalę.

Maszyny parowe, te nowoczesne wyręczycielki pracy ludzkiej, oddały produkcji znakomite usługi, z drugiej jednak strony skonfiskowały siły natury na wyłączną korzyść znacznego kapitału, podstawiły w miejsce pracy ludzkiej pracę sił naturalnych, lecz wypierając pracę rąk, nie rozdzieliły równo swych dobrodziejstw.

Drobny przemysł stał się droższym, a wytwory jego nie mogą konkurować z taniością wytworów na wielką skalę. Nietylko praca ludzka wyparta została z produkcji bogactw, lecz i robotnik sam podpadł poniekąd pod monopol produkcji na wielką skalę.

Koszty produkcji siły jednego konia parowego na godzinę przy wielkich maszynach parowych wynoszą około 0.80 kilogramów węgla. Tymczasem siła ta w maszynach małych wynosi 4 do 5 kilogr. Oczywiście staje się, iż użycie maszyn parowych dla małego przemysłu nie może się opłacać, a produkcja jego oparta być może jedynie na pracy ręcznej.

Dodać do tego należy, iż umieszczenie maszyn parowych owarunkowane jest trudnościami, które albo je wykluczają z pewnych części miasta i wogóle z lokalów oddzielnie zajmowanych, albo odznaczają się wysokością kapitału zakładowego.

W kierunku przesyłki zrobiono wszelkie usiłowania i nie można powiedzieć, aby nie było pod tym względem do zaznaczenia pewnego postępu.

Motory gazowe, elektryczne i wodne w wielu już miejscowościach starają się urzeczywistnić myśl różnego rozdziału sił.

Wszystkie jednak te sposoby odznaczają się brakami, które stawiają je daleko od rozwiązania zadania.

Motory wodne stosowane być mogą tylko w wyjątkowych miejscowościach: przy spadku naturalnym wód, w górach itd. (o ile nam wiadomo, transmisja sił wodą wytworzonych dokonywa się na wielką skalę tylko w Schafuzie), są więc nie do zastosowania dla

drobnego przemysłu, który o tyle ma swe znaczenie, o ile rozmieszczony jest wszędzie.

Motory gazowe, oprócz kosztowności, mają swe ujemne strony w niewygodnej instalacji, zanieczyszczają powietrze i prowadzą poważne niebezpieczeństwa ogniowe i jako takie z lokalów małych na górnych piętrach wykluczone być muszą.

Motory elektryczne wreszcie są zbyt kosztowne, a siła przesyłana niemi traci zbyt wiele w miarę odległości przesyłki.

Zastosowanie dopiero zgaszczonego powietrza rozwiązuje zadanie w sposób zwycięzki, własności zaś tego rodzaju środka stawiają cały system wyżej nad wszelkimi innymi.

Przedewszystkiem odznacza się system ten taniością.

Tak jak już wyżej powiedziano, produkcja jednego konia parowego w maszynach parowych wielkich kosztuje na godzinę 0.80 kilogramów węgla; siła takiego konia wyraża się 10 ma metrami powietrza zgaszczonego.

Dla wytworzenia siły jednego konia przez czas jednej godziny przy użyciu powietrza zgaszczonego potrzeba 20 do 25 metrów kub. Czyli, iż siła jednego konia w mieście Paryżu (zjadł wzięto te cyfry) kosztuje do 2-ch kilogr. węgla.

Tymczasem w maszynach parowych potrzeba dla wytworzenia siły jednego konia: przy maszynach 1-konnych 4—5 kilogr., przy 1—10 potrzeba od 2-ch do 4-ch kilogr., przy 30-konnych koszt ten ustala się około 2-ch kilogr. dopiero.

Widocznym więc jest, iż tylko produkcja siły w maszynach wielkich równa się kosztami swemi produkcji siły konia przy systemie powietrza zgaszczonego.

Cyfry te nie są wcale teoretyczne, są one wzięte z praktyki, według kosztów opłacanych przez abonentów paryżskich.

Taniość produkcji siły polega również na tem, iż cały jej zapas spoczywa w kotłach zakładu centralnego w ten sposób, iż przechowanie go nie kosztuje. W Paryżu około 10,000 koni siły zebranej w tych kotłach, jest do ciągłej dyspozycji, nie ponosząc żadnej straty na swej wartości lub wydatku na utrzymanie. Zebranie zapasu siły, przy każdym innym sposobie jej produkcji, jak przy wodzie lub elektryczności, powoduje wielkie straty lub wydatki kapitału.

W dodatku instalacja maszyn i maszynek, poruszanych zgaszczonym powietrzem, jest nader nieskomplikowana. Koszta więc założenia nie dają się wcale równać z kosztami urządzeń motorów parowych.

W Paryżu zakład centralny, po za miastem się znajdujący, wytwarza siłę, ta rozprowadzana jest po mieście rurami, tak, jak gaz, i dochodzi do każdego lokalu, gdzie ma być użyta, rurkami podobnymi do gazowych.

W Paryżu niezależnie od 9,000 zegarów pneumatycznych, poruszanych oddzielną presją atmosferyczną, siła obecnie przechodząca 7,000 koni parowych

wprowadza rozmaite warsztaty, zaczynając od drobnych maszyn do szycia, a kończąc na maszynach prasowych dwóch wielkich dzienników, wymagających 100-konnej siły.

W dodatku powietrze zgaszczone porusza maszyny dynamo-elektryczne, produkując do 200,000 lamp, służy w kilkudziesięciu zakładach, głównie browarach i składach piwa do podnoszenia cieczy, podnosi windy hotelowe i inne, użyte jest do fabrykacji lodu, służy na wielką skalę do konserwowania produktów (gielda produktowa używa go do 150 ton dziennie), do wentylacji wielkich teatrów, szpitali, jako środek kuracyjny w kilku specjalnych zakładach leczniczych, nareszcie jako motor ruchu przy tramwajach i kolejach wyciecznych.

Wyprowadzenie generatorów siły po za miasto, usunięcie z miast kominów, kotłów i maszyn parowych, sprowadzenie do miast powietrza czystego, jako dźwigni pracy—wszystko to jest samo w sobie niezaprzeczoną, idealnym prawie postępowaniem w kierunku bezpieczeństwa i zdrowia publicznego.

Można widzieć w Paryżu zakłady drobnego przemysłu wszelkiego rodzaju, urządzone w małych lokalach, często 5-go piętra, w których przy maszynach parokonnej, zawieszonych na ścianie między oknami, pracuje po kilkunastu ludzi.

Robotnicy płacą za siłę w stosunku, jakby posiadali maszynę 30-konną, której w ogóle w danym miejscu mieścić nie mogli. W dodatku czy to para, czy gaz nie dozwolilyby im zajmować szczupłego lokalu, tymczasem zgaszczone powietrze nietylko porusza już warsztaty, lecz potężnie wentyluje lokal zajmowany i według życzenia obniża temperaturę.

Objasnić bowiem należy, iż przy zgaszczaniu powietrza jednostki zawarte w niem ciepła prowadzone są do zawartości mniejszej, tem samą temperaturą zgaszczonego powietrza znakomicie się powiększa. Powietrze otaczające może mieć około 10°, a w kotłach kondensacyjnych będzie miało około 90°. Ciepło to ginie w rurach podziemnych przez promienowanie, tak iż zgaszczone powietrze dochodząc do miejsce, gdzie ma być użyte, posiada temperaturę otoczenia. Wychodząc z rur, rozszerza się i przeciwna akcja się odbywa: powietrze to, gwałtownie rozszerzając się, rabuje jednostki ciepła otaczającej atmosferze.

Temperatura przy samym wylocie może spadać do 70 stopni niżej zera.

Trzydzięci stopni niżej zera otrzymuje się w izbie zimnej, jaką obserwować można w zakładzie centralnym paryżkiem, a bourse de commerce ma wielkie lokale podziemne urządzone dla produktów, które trzymane tam będą przez rok cały przy zero temperatury.

Dodać tu wypada, iż chcąc otrzymywać z maszyny powietrze zgaszczone ciepłe, po jego użyciu jako motoru, należy go przeprowadzać przez wygrzewacz gazowy, umieszczony przed maszyną. Si to małe piecyki, w których to opał nie wynosi więcej, niż 1/40 kosztów ogólnych. Ogrzane powietrze natomiast zyskuje na rozprężliwości, przez co odzyskuje się najzupełniej siła, stracona przy jego przesyłce.

— Więcej pewny, niż oryginalny. Ale, czyż nie mam racji? Wszak, proszę pana, jeden człowiek nigdy nie bywa nudny?

— Jakto?

— Przecież... Przepraszam, iż na pana oprę to dozwolenie. Przypuśćmy więc, iż pan jest nudny... niech się pan nie rumieni... Otóż ani ja, ani nikt inny o tem by nie wiedział, gdyby z panem nie obcował, wszak tak?

— Dziękuję pani.

— A może się pan nie obrażać i rumieni... Otóż nie widując nikogo, nie widuję i nudnych, a nie obcując z nudnymi, nie nudzę się, wszak to jasne...

— Przypuśćmy.

— Zresztą przyjmować ludzi jest to narażać siebie na kłopot, innych na udrczenie. Z trzech, którzy mnie odwiedzają, dwóch znajduje się takich, którym się podobam, wszak nie jestem zarozumiała, biorąc tak mały procent; ci dwaj zaczęli się podejrzewać, szpiegować i szukać o mnie informacji u moich przyjaciółek, moje przyjaciółki dadzą o mnie najgorszą opinię, i później pierwszy lepszy wymoczek, któryby się wyrócił na widok Ledy, będzie podglądał moje décolte, to jedno mnie do pana przekonywa, że trzymałeś pan w środe swój język na wodzy i nie dręczyłeś mnie dwuznacznikami.

— Dumny jestem...

— A ja zadowolona. Dziś przychodząc do salonu, nie jest się pewnym, czy w rozmowie z człowiekiem, którego więcej nie zobaczę w życiu, czy w takiej rozmowie nie będę rozehrana anatomicznie. Dawniej przynajmniej obawiało się kości i garby przyjaciółek, dziś każdy młodzieniec sięga językiem

powyżej wachlarza i pozujać na erudyta, pod pretekstem popularnej wiedzy opowiada niestworzone historie.

— Przyzna pani, iż niektóre panie dają do takich rozmów pretekst swemi toaletami. Pani srodowa suknia...

— Moja suknia! Nie zwykłam się reklamować tem, co zawdzięczam Panu Bogu, ale dziwię się Stefanowej, iż mając tyle... kości, no, bo to już możemy sobie powiedzieć, iż są rzetelne kości, że taką chudobę prezentuje nawet na rautach.

— I to, w dodatku, proszę pani na „małe” srody, kiedy prawie nikogo niema.

— Właśnie, ciekawam, jakby się ubrała na miesięczne piątki do sędziostwa?

— Skoro już zaczęliśmy mówić o darach bożych, pozwalam sobie raz jeszcze wrócić do sukni pani, która w istocie rekomenduje je doskonale.

— Służy mi miasto i służy mi samotność. Pan mnie nie znał dawniej, ale wie pan... utylam, przybyło mnie na wadze.

— Tłumaczyła to doskonale suknia, a nie zaprzeczają te dołeczki na rękach, kuszące doprawdy...

— Ale, ale, coż się tedy stało z pańską Mimi i jej obyczajami? Dokończ pan, już nie przerwę.

— Chciałem mówić tylko o zwyczajach, obyczaje zostawiając zgrzyzocie jej wielbieli; otóż Mimi, gdy ją kto odprowadzał do domu z kolacji lub teatru, zostawiała w jego rękach wachlarz lub lornetkę, najczęściej lornetkę...

— Doskonala anegdota, doskonały zwyczaj i doskonale pan opowiadał; naturalnie nazajutrz odnosił ów jegomość lornetkę i miał prawo składać swe wizyty dalej, tak?

— I starać się o względy...

— Tego, to już się domyślałam. My kobiety także bywamy domyślne... Pan dawno zna moją przyjaciółkę Stefanową, z którą pan rozmawiał w poniedziałek u przesów?

— Od trzech miesięcy; dlaczego?

— Przez prostą ciekawość. Grywa pan w winta?

— Gdy niema w towarzystwie pań.

— A, to bardzo uprzejmie z pańskiej strony...

Przygląda się pan memu zegarowi. Stary sprzęt.

— Widzę, że antyk.

— Prezent nieboszczyka męża. Czy dobrze idzie?

— Doskonale, już piąta... rozumiem i... pozwoli

się pani pożegnać.

— Bardzo panu wdzięczna jestem za pamięć.

— I pozwoli pani sobie zwrócić lornetkę, której zapomniałem oddać we środe, a która przez czas naszej rozmowy spoczywała w moim cylindrze... Oto jest...

— Uprzejmie dziękuję, ale to... nie moja lornetka...

...?

— Pożyczyłam ją od Stefanowej na poniedziałek do teatru... Wróc ją pan właścicielce... rozpowiedź zwyczajnie Mimi...

— Pani!

— Oh! drobna pomyłka, którą może naprawi dobra przyjaciółka... ja mam śliczną lornetkę w sztyldkretowej oprawie... pokazałabym ją panu, abyś zapamiętał, ale... nie mam jej w domu, jeszcze mi jej nie odniesiono po sobotniej premierze i właśnie... za kwadrans ją odbiorę...

A. J. Sęk

We wszystkich powyżej opisanych własnościach powietrza ściśniętego mieści się jego wyższość nad wszelkimi innymi sposobami przesyłania sił. Taniść, dostępność dla każdego, wartość, jaką przedstawia po użyciu, jako środek potężnie wentylujący, otwierający systemowi powietrza zgaszonego, jaknajwiększą przyszłość i stawiają poza ewentualnościami wynalazków nowych.

Dla techniki rozwiązuje ten systemat masę zadań, dla socjologa jest on zadatkiem poważnych nadziei urownienia rezultatów pracy społecznej dla każdego, jedynie według warunków pojedynczego usiłowania i uzdolnienia.

System p. Victora Popp jest zupełną nowością, stosowany na wielką skalę od lat kilku w Paryżu, w ostatnich latach dopiero zapanował nad trudnościami, jakie powstały dla przedsiębiorstwa przy jego początku, obecnie każdodziennie rozwija się i powiększa swój wpływ dobroczynny.

Zresztą stosowany dotąd, o ile nam wiadomo, tylko w Birminghamie, Montpellier i Norymberdze.

Miejmy nadzieję, że pomyślny skutek uwieńczy usiłowania, skierowane do przyswojenia nam tego nabytku wiedzy i pozwoli urzeczywistnić obywatelską myśl przewodnią szanownego projektodawcy.

K. W.

Interview.

„Interview”, „interviewować” — oto rzeczownik i słowo, które we wszystkich dziś językach prawo obywatelstwa zyskały, odmieniamy je przez wszystkie przypadki, tryby, czasy i osoby, jak gdybyśmy je w słownikach naszych nosili od niepamiętnych czasów, jak gdyby na rodzimej wyrosły glebie.

Zwyczaj, który wywołał przyjęcie intruza, to nabytek nowszych czasów, a rozwielił się po świecie tak szybko, że żadna z gramatyk, oprócz angielskiej, rodzimej gramatyki „interview”, nie zdążyła go jeszcze po swojemu określić.

Prancuzkie nawet we Francji *entrevue*, *entrevoir*, wobec nagłego napadu nie utrzymało się, i tam, a zwłaszcza tam, *interviewują* o byle co, byle kogo, zastępując od czasu do czasu *interview „enquête’a”*, która bądźco bądź jest także rodzajem interviewu na papierze.

A jacy oni są tam pomyslowi nad Sekwaną.

Niedawno paryżki *Gaulois*; jeżeli się nie mylimy, postawił wybitniejszym osobistościom stolicy Francji pytanie niezmiernie (!) doniosłe. Brzmiało ono mniej więcej: łaskawy panie, w czym wolałbyś ginąć po śmierci, w ogniu, czy ziemi, t. j., mówiąc prościej, czy pochowanym pragniesz być, czy spalonym.

Pospytały się odpowiedzi, *enquête’a* się udała, jakże więc nie korzystać z przykładu, śladem Galla poszła Francja, t. j. za dziennikiem *Gaulois* dziennik *France*.

Ten ostatni rozesłał po Paryżu *interviewerów* dla *interviewów* o *interviewie*. Odpowiedzi zajęły cały osobny dodatek pisma.

Dowiadujemy się z nich, iż na interview obojętnie zupełnie zapatrują się: księżna Uzès, Aleksander Dumas i Eiffel, przeciwnymi zaś mu są zawzięcie: Saint-Saëns, Gounod, Sardou, Coquelin i Sarah Bernhardt, jakkolwiek niektóre z tych osób znaczną część rozgłosu swojego interviewom zawdzięczają.

Sarah Bernhardt wprost przeklina interviewerów.

— Na 10-iu interviewerów — pisze, przynajmniej należy, zamaszycie artystka — ośmiu, to nieczyste bestje (*sic!*), które bez litości miażdżyć się powinno w błocie, w jakim zresztą ustawicznie przebywają. Bajki zbierają oni od wypędzonej służby lub osób zawistnych, nie przechodzą nigdy po za próg przedpokojów, a pióra maczają w zlewach (*sic!*). Do każdej zdolni są podłości, kraść nawet gotowi, jeżeli im się co pod rękę nawinie (!). Wyżebrzą od ciebie podpis, jako autograf dla wrzekomego bazaru od ciebie dobroczynnym, aby na kartce dodać następnie: kwit na 2,000 franków” i czempredziej zmienić ją u bankiera twojego na gotówkę.

Czyżby rzeczywiście w słowach artystki tyle było prawdy, co nerwów? Nie miała widocznie szczęścia do interviewerów.

Za to zupełnie dodatnie za interviewem dają świadectwo: Claretie, Weiss, Zola, Coppée, Pasteur, Ollivier, Julesz Simon i Renan.

Aby wyczerpać materję, wspomniemy tu jeszcze o interviewach, urządzonych świeżo przez dziennik *Matin*, a których rozwiązanie przed krótkimi sądownymi nastąpi.

Paru słowami dotknęliśmy już tej sprawy w piśmie naszym.

Wymienione pismo rozesłało interviewerów do 36-iu przysięgłych, wylosowanych do sądenia morderców komornika Gonfiégo i ogłosiło opinie niektórych z nich co do stopnia winy Eyrauda i towarzyszek jego, Gabrjeli Bompard.

Pierwszy z zapytanych, aptekarz pewien, opierając się na całym szeregu „głęboko” uczonych spostrzeżeń, postanowił skazać Eyrauda na karę śmierci i przyznać Gabrjeli Bompard okoliczności łagodzącej.

Oczywiście po tak jawnem wypowiedzeniu zdania swojego, jakkolwiek „głęboko” uczonego, szczerzy aptekarz do sprawy nie będzie dopuszczony.

Sprytniej od poprzedniego znalazł się jakiś krawiec. Odparł on, iż jako sędzia przysięgły nie ma prawa przed sprawą opinii swoich wygłaszać, że wysłucha oskarżenia i obrony i wtedy będzie sędzią, przytem pragnie bardzo zobaczyć Eyrauda i współniczkę jego i dlatego niewczesną gadaniną nie myśli się narażać na wykluczenie z grona przysięgłych.

Jeden z sędziów przyjął interviewera bardzo nieparlamentarnie, reszta zaś dała się pociągnąć za języki, prosząc tylko o niewymienianie nazwisk, wszyscy bowiem obawiali się wyłączenia.

Wedle 21 ogłoszonych zeznań, *Matin* przychodzi do wniosku, iż 1) sześciu przysięgłych głosować zamierza za karę śmierci dla obojga obwinionych; 2) dwóch za karę śmierci dla Eyrauda i za dożywotniem zanknięciem Gabrjeli w domu poprawczym; 3) czterech za przyznaniem tak dla Eyrauda, jak dla Gabrjeli okoliczności łagodzących; 4) pozostali żądać będą śmierci dla Eyrauda, a u niewinnienia dla Gabrjeli.

Ogólny więc rezultat tej „jeneralnej próby sądu”, jak *Matin* nazywa swoją ankietę, jest kara śmierci dla Eyrauda, dla Gabrjeli zaś uwolnienie, albo z przyznaniem okoliczności łagodzących Nowa Kaledonia.

Jak się tego spodziewać należało, po odbyciu przez *Matin* próby jeneralnej, do przedstawienia nie przyjdzie, władze sądowe bowiem odroczyły termin sprawy i w miejsce niedyskretnych sędziów naznaczyły nowe losowanie przysięgłych. (—)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— *Grażdanin* dowiaduje się, iż projekt adopcji dzieci nieprawych czytany będzie w radzie państwa w przyszłym miesiącu.

— *Kijewlanin* dowiaduje się, iż ugoda właścicieli rafinerji cukru co do unormowania produkcji przyszła do skutku. Uczestnicy przyjęli w zasadzie projekt p. Charitonienki, aby w ciągu trzech lat nie wypuszczać więcej na rynek wewnętrzny, jak 18,300,000 pudów rafinady. Co do istniejących zapasów (2½ milj.) te zobowiązali się uczestnicy przechować u siebie, aż do czasu otrzymania wskazówki ze strony biura cukrowników. Oddzielna komisja zajmuje się zredagowaniem umowy szczegółowej.

— *Nowosti* donoszą: Wobec niejednokrotnie powtarzającego się przywożenia z zagranicy biletów premjowych pożyczek endzoziemskich, departament podatków celnych, zgodnie z decyzją specjalnej kancelarji kredytowej, wyjaśnił, że ponieważ zabronione jest przywożenie z zagranicy tylko biletów loteryjnych, przeto wzmiankowane bilety nie mogą podlegać konfiskacie. Biorąc jednak na uwagę, że według istniejących przepisów mogą być do Rosji przywożone tylko papiery procentowe po nad 100 rs. ceny nominalnej, przeto władze celne powinny i do biletów premjowych zagranicznych stosować to samo wymaganie.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż w sferach rządowych podniesiono kwestję sprawdzenia praw skarbu do niektórych majątków w gubernjach nadbaltyckich.

— Według informacji *Petersb. wiad.*, jedna z kolei wystąpiła podobno z projektem utworzenia ogólnej kasy pożyczkowej na kolejach.

— *Nowoje wremia* donosi, iż departament pocztowo-telegraficzny zamierza podnieść o 30% pensje urzędników pocztowych i telegraficznych, o ile osoby te zajmują prywatne mieszkania.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż w ministerjum finansów niebawem zacznie funkcjonować specjalna komisja, która zajmie się opracowaniem instrukcji, pozostającej w związku z wprowadzeniem w dniu 13-ym lipca 1891 r. przepisu o ulgach dla gorzelni wiejskich.

— W petersburskiem towarzystwie technicznem odczytany był w tych dniach sporządzony z rozporządzenia p. ministra spraw wewnętrznych, projekt środków, mający na celu ulepszenie arteryj wewnętrznych komunikacji wodnej.

— *Petersb. wiad.* dowiadują się, iż w ministerjum komunikacji pomszona została kwestja wprowadzenia zmian w stosunku inżynierów komunikacji do ministerjum. Dotychczas inżynierowie komunikacji, pełniący służbę na kolejach prywatnych, zaliczani byli do ministerjum i korzystali z przywilejów służby rządowej. Według projektu, na przyszłość przywileje te nie będą służyły inżynierom komunikacji, znajdującym się w służbie prywatnej.

— Do wczorajszej superrewizji popisowych z cyrkulów: bielańskiego i powązkowskiego, posiadających n-ra od 501 do ostatniego, powołano ogółem

osób 108. Z tej liczby 40 osób posiadało ulgi wszystkich trzech kategorii; pozostała zaś liczba 68-iu popisowych (18-tu chrześcijan i 50-ciu żydów), rozdzielono w sposób następujący: wzięto do wojska 29-iu (chrześcijan 6-iu i żydów 23-ch), za niezdolnych zupełnie uznano 7-iu (chrześcijan 5-iu i żydów 2-ch), do pospolitego ruszenia I-ej kategorii zaliczono 2-ch żydów, II-ej kategorii 11-tu (chrześcijan 3-ch i żydów 8-iu), odroczenie do roku przyszłego otrzymało 7-miu (chrześcijan 4-ch i żydów 3-ch), do szpitala odesłano 7-iu żydów, nie stawilo się zaś 6-ciu (chrześcijanin 1 i żydów 5-iu).

— Od roku 1883-go istnieje w Warszawie za rogatkami wolskimi szpital zapasowy, otwierany na kilka miesięcy co roku, w razie zajęcia wszystkich miejsc w stałych szpitalach cywilnych. Szpital ten z inicjatywy p. o. oberpolicmajstra pozyskał przeznaczenie dla chorych zaraźliwych (oprócz chorób skórnych i syfilitycznych), których rozwijaniu się sprzyjał brak specjalnego pomieszczenia w innych szpitalach. Wydelegowana komisja z łona rady warszawskiej dobroczynności publicznej uznała za możliwe dokonać reorganizacji szpitala zapasowego na specjalny dla chorób zakaźnych, jeżeli subsydjum miejskie na koszt utrzymania tego szpitala podniesione będzie z rs. 9,250 do rs. 16,250. Magistrat przychylił się do tego życzenia i rozpoczął starania u władzy o wyjednanie kredytu rs. 7,000 dla rzeczzonego szpitala, że zaś nie ulega wątpliwości, iż starania te pomyślnym zostaną uwieńczone skutkiem, przeto zaczęto opracowywać szczegóły projektu, z udziałem rady lekarskiej. Szpital będzie więc miał specjalnie urządzone oddziały dla chorych na ospę, drugi na tyfus wysypkowy, a ordynatorami i asystentami będą specjaliści od tych chorób, mający pod ręką wszystkie środki do walki z zarazą.

— Niedziela nadchodząca jest pierwszą niedzielą adwentu. Nazajutrz, dorocznym zwyczajem, służba kościelna roznosi po domach opłatki, t. z. kolendę. Władza duchowna, chcąc położyć tamę wszelkiego rodzaju wyzyskom, wydaje osobom odpowiednim specjalne upoważnienia, w które zaopatrzeni będą roznoszący opłatki.

— Projektowany nowy podział parafij warszawskich, jak się obecnie dowiadujemy, odłożony został do czasu wzniesienia nowego parafjalnego kościoła przy ulicy Dzielnej. Znaczniejsze zmiany dotyczyć będą głównie parafij: Narodzenia Najświętszej Marii Panny (po karmelicki), św. Karola Boromeusza i Wszystkich Świętych.

— Ogólne zebranie Towarzystwa ogrodniczego odbędzie się d. 28-go b. m., t. j. w piątek, o godzinie 8 ej, w wielkiej sali Muzeum przemysłu i rolnictwa. Porządek dzienny obejmuje: odczytanie protokołu; sprawozdanie z miesięcznej działalności zarządu; wniosek 18-u członków w sprawie dostarczenia roślin do rozlosowania; wniosek p. Piotra Hosera (syna) w sprawie prerogatyw członków-korespondentów; sprawozdanie z wycieczki do Łodzi; p. E. Jankowski o handlu owocami wreszcie losowanie roślin.

— Na wystawę prób i wzorów nadesłano w tych dniach bardzo ładne okazy robót: baronowej von Bniarsztein, wyroby koronarskie i jedwabne E. Włóślickiego z Warszawy i śrubki toczone E. Schönfelda. Przyjęła też udział fabryka cykorji F. Bohma z Włocławka.

— Na odbytem w d. 22-im b. m. posiedzeniu wydziału lekarskiego tutejszego uniwersytetu zatwierdzeni zostali w stopniu lekarzy pp.: Marjan Berożnicki, Zygmunt Dukalski (*cum eximia laude*), Mowsza Goldberg, Walery Grabowski, Seweryn Gryzbowski, Antoni Horoszewicz, Stanisław Iwanicki, Aleksander Iwanow, Władysław Junowski (*c. e. l.*), Józef Kasiński, Aleksander Kopczyński (*c. e. l.*), Bogdan Korybut Daszkiewicz (*c. e. l.*), Kazimierz Kosiewicz (*c. e. l.*), Antoni Kościński, Tadeusz Kościński, Kazimierz Kraszewski, Adolf Landau, Antoni Leśniowski (*c. e. l.*), Józef Luksenburg, Zygmunt Masiorowski, Wincenty Mysłowski, Stanisław Nasilowski (*c. e. l.*), Stanisław Nawrocki, Józef Opalski, Kazimierz Orzeł, Jan Offenber, Władysław Papiewski (*c. e. l.*), Stanisław Piątowski, Józef Podoski, Gabrjel Prochwiałow, Jan Raszewski (*c. e. l.*), Gustaw Rotszpan, Karol Rychliński, Eustachy Sawicki, Piotr Skwara, Franciszek Swiczawski, Jan Świątecki, Władysław Staniszewski, Czesław Stankiewicz, Samuel Szereszewski, Aron Szpanbok, Henryk Uliński, Ludwik Wiśniewski, Adam Wojnicz, Dominik Wojcicki i Józef Załęski.

— Podaną w nr. 319-ym liście osób, którym przyznany został stopień pomocnika aptekarskiego, uzupełniamy nazwiskiem p. Ignacego Zawadzkiego, który otrzymał go *cum eximia laude*. Nadto w rzeczzonej liście mylnie podane zostało nazwisko p. **Ja-
ma Wilczona.**

szają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok d. 27-go b. m., to jest we czwartek, o godzinie 2 i pół z kaplicy kościoła św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej na cmentarz powązkowski. —4125—

S. p. Karol Wolański,

opatrzony św. sakramentami, zmarł d. 24-go listopada r. b., przeżywszy lat 73. W ciężkim smutku pozostała żona z córką, zięciem i wnukami, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła św. Krzyża w d. 27-ym b. m., o godz. 11-iej zrana, oraz na wyprowadzenie zwłok zaraz po nabożeństwie z tegoż kościoła na cmentarz powązkowski. —4118—

+ We czwartek, to jest dnia 27-go listopada, o godzinie 10-iej zrana, w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej, jako w rocznicę imienin

ś. p. Delfiny z Fertnerów LANGE,

odbędzie się żałobne nabożeństwo, na które osieroceni synowie i córka zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —1503—

+ Za duszę ś. p. **Heleny z Trzcinińskich MALINOWSKIEJ**, odbędzie się w kościele św. Krzyża w dniu 27-ym b. m., t. j. we czwartek, o godz. 10-iej rano wotywa, na którą zaprasza się życzliwych i znajomych. 2—4060—

+ We czwartek, jako w pierwszą rocznicę śmierci ś. p. **Ludwika z Flajszmanów Głogowskiej**, odbędzie się w kościele św. Krzyża, o godz. 10 i pół rano żałobna wotywa, na którą pozostała rodzina zaprasza życzliwych.

We czwartek, t. j. dnia 27 listopada, jako w pierwszą rocznicę zgonu

b. p. Stanisława Konitza,

odbędzie się, o godzinie 4-iej po południu, w świątyni na Tłomackim, nabożeństwo żałobne, na które strokany ojciec, bracia i siostry zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —4109—

— Kosa śmierci ścina bezlitośnie najpiękniejsze kwiaty na niwie życia. Jakież okropne czyny spustoszenia. Daremna jest rozpacz po stracie najdroższych sercu istot, żadna siła ich ze szpon śmierci nie wydrze. Pozostaje tylko po nich wieczne bolesne wspomnienie i ból głęboki, który niczem ukoić się nie daje. Ból taki pozostanie w sercu każdego, kto znał

b. p. Felicję Poznańską.

Jej dobroć i szlachetność, zalety serca i umysłu, zjednały jej licznych przyjaciół. Ciężkim niosła ulgę, biednym wspomnienie, strapionym pocieszenie; wspierała każdego radą czy czynem. Nie było dla Niej ciężkiej ołary dla ulżenia niedoli. Straszna śmierć przerwała pasmo dni Jej w wiosnie życia, pozbawiając wszystkich tych, których swą dobrocią otaczała, anioła opiekunego. Utraciłszy Ją na zawsze, lecz pamięć po Niej nigdy w sercach naszych nie wygaśnie. —4104—

+ Wszystkim tym, którzy raczyli odprowadzić drogie nam szczątki męża i ojca 4111

ś. p. Kazimierza Kamińskiego,

na miejsce wiecznego spoczynku, jak również Jk. księdzu Józefowi Podbielskiemu za łaskawe wyprowadzenie ślemy w podziękę szczerze „Bóg zapłać.” **Żona wraz z synami.**

+ PODZIĘKOWANIE.

Szanownemu duchowieństwu, oraz wszystkim, którzy raczyli odprowadzić zwłoki ś. p.

Aleksandra Chmielewskiego,

do samego grobu, składa serdeczne „Bóg zapłać.” **RODZINA.**

N A D E Ś Ł A N E.

Kalinowski i Przepiórkowski w Warszawie (hotel Europejski) polecają znacznie ulepszone papierosy „Dobre” à 60 kop., „Renoma”, „Desser”, lit. „A”, lit. „B”, lit. „C”, lit. „D”, w cenie rs. 1 za 100 szt. i inne wyższych gatunków, własnej fabryki pod firmą „Noblesse”, prosząc Szanowną Publiczność o zwrócenie uwagi na firmę (Kalinowski i Przepiórkowski), znajdującą się wewnątrz każdego pudełka. **Kalinowski i Przepiórkowski.**

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Kair 26-go listopada. (Tel. Aj. póln.) — Jego Cesarska Wysokość Cesarzowicz Następca Tronu z Towarzyszami podróży wchodzili na piramidy. Beduini wykonali bardzo zajmujący taniec.

ODKRYCIE DRA KOCHA.

Wiedeń 26-go listopada. (Tel. Biura kor.) — Prof. Schnitzler zaczął na klinice swojej robić próby leczenia raka limfą kochowską. Próbom tym nie rokują tu powodzenia.

KLESKI ELEMENTARNE.

Karlsbad 26-go listopada. (Tel. pryw. K. W.) — W teatrze tutejszym dziś jeszcze woda dosięga metra wysokości. Rurociągi kąpielowe zerwane, wszakże źródła nietknięte.

Praga czeska 26-go listopada. (Tel. pryw. K. W.) — W Tetschen woda wzbiera. Żegluga zamknięta. W Aussig Elba weszła na pięć metrów. Śnieżyca.

Praga czeska 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — W zalanej kopalni Brůx zginęło kilkudziesięciu górników.

Budapeszt 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Trzęsienie ziemi w Preszburgu było bardzo silne. W wielu domach popękały mury i kominy.

Frankfurt nad Menem 26-go listopada. (Tel. Biura kor.) — Pałac przyszłorocznej wystawy elektrycznej zawalił się wskutek burzy.

ZATRUCIE WODY.

Budapeszt 26-go listopada. (Tel. pryw. Kur. W.) — Kłeska Pięciukościolów przybrała straszne rozmiary. Trzy tysiące osób zachorowało na tyfus wskutek zatrucia wody. Studnie zamknięto.

PARLAMENT ANGIELSKI.

Londyn 26-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.) — Izba lordów przyjęła na posiedzeniu wczorajszym adres do korony. W toku rozpraw oświadczył lord Salisbury, iż rząd nie uczestniczył w ostatnim przebiegu finansowym i niema z nim żadnego związku. Dyskusja nad tym przedmiotem byłaby niepożądaną, wymagałaby bowiem odkrycia szczegółów zupełnie poufnej natury. Izba gmin przyjęła adres po 4½-godzinnych rozprawach bez głosowania. (Aj. póln.)

Wiedeń 26-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.) — Ministerjum spraw zewnętrznych uwiadomiło notą rząd niemiecki, iż rządy Austrii i Węgier przygotowane są już do rozpoczęcia rokowań handlowych. Skutkiem tego otrzymano telegraficzną wiadomość, że delegaci niemieccy przybędą do Wiednia w d. 1-ym grudnia.

Wiedeń 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Szef sekcji Szoegeyeny-Maricz opuści ministerjum spraw zewnętrznych w d. 20-ym grudnia. W tymże czasie nastąpi zamianowanie jego ministrem węgierskim przy dworze.

Rzym 26-go listopada. (Tel. pr. Kurj. W.) — Opozycja zachowawcza dawnej prawicy wchodzi do nowej izby wzmocniona, przez co skład parlamentu uzyska fizjognomję więcej zachowawczą wogóle. Lewica południowa Nicotery poniosła klęskę. Główny irredentysta Imbriani przeszedł z wielką trudnością w jedynym okręgu, kandydował w dwunastu.

Lizbona 26-go listopada. (Tel. pryw. K. W.) — Minister finansów Mella Gouvea podał się do dymisji. Miejsce jego zajął progresista August Cunha.

Londyn 26-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.) — Klub irlandzki odbył wczoraj wieczorem powtórne posiedzenie, na którym stanowczych uchwał co do stanowiska Parnella nie powzięto. Parnell był nieobecny. Gladstone oświadczył, że usunie się z życia politycznego, jeżeli Parnell na pewien czas nie ustąpi. Stronnictwo liberalne w parlamencie pochwała decyzję Gladstone'a i ewentualne zerwanie z parnelistami. Grupa irlandzka nie chce wszakże zrzec się Parnella. (Aj. póln.)

Konstantynopol 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Organ egzarchy bułgarskiego nazywa oskarżenie biskupa Sinezjusza nieuczciwym kłamstwem. Dowiedział on się o zamordowaniu Stojana po dwóch dniach. Parafjanie Stojana sami otworzyli kościół biskupowi, aby otrzymać odeń błogosławieństwo. Makedonia zapewnia, iż pobudką morderstwa było rozgłoszenie, że Stojan otrzymał znaczną sumę na propagandę. Zbrodnia wykonana była przeto w celach zwyczajnego rabunku.

Konstantynopol 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Ludność grecka na Krecie burzy się z powodu zamknięcia kościołów i odmowy chrztów, ślubów i pogrzebów przez duchowieństwo.

Belgrad 26-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Barbarzyńskie stosunki w Starej Serbji (Macedonji) z każdym dniem pogorszają się. Rozpasanie arnautów przechodzi wszelkie granice. Koło Prizrendu porwali dwie córki Spasicza i zmusili do przyjęcia islamu; toż samo stało się kilkoma dziewczętami z Piraszu i Prizrendu. W sprawie zabójstwa Stojana Krsticza aresztowano dziesięciu arnautów i sprowadzono do Ochrydy.

Belgrad 26-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.) — Królowa Natalja zaniechała projektu przesłania swego memoriału skupeczynie.

Berlin 26-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.) — Ruble w gotówce 234 50 (wczoraj 237.20) Ruble na dostawę 234 25 (wczoraj 237.—)

Zbrodnia w pociągu nr. 5.

Od naszych specjalnych korespondentów i sprawozdawców otrzymujemy następujące relacje:

Rodzina Baczyńskich.

Ujęcie Baczyńskiego przez naczelnika straży ziemskiej pow. kutnowskiego, kapitana Chełmińskiego, nastąpiło w niedzielę, d. 23-go b. m., w chwili, gdy B. szedł drogą, zmierzając w kierunku plantu kolejowego, lecz o parę wiorst od rełsów.

Ogrodnik Baczyński liczy około 40-tu lat wieku, wzrost dość wysoki, jasny blondyn z odcieniem żółto-ryżawym, nosi małe wąsiki, ubrany w rodzaj spencerka i kamizelkę, spodnie wpuszczone w buty z cholewami, na wierzchu ciemno-szaraczkowa burka, a na głowie czarny kaszkiet z daszkiem.

Baczyński trzyma się cokolwiek pochyło, lecz jest dobrze zbudowany i ma opinię siłacza.

Twarz jego napozór bez żadnego wyrazu, w chwili gdy mówi, ożywia się, małe siwe oczy niespokojnie biegają, unika spojrzenia wprost, gestykulacja rąk nader żywa.

Przeszłość tego jegomości jest dość burzliwa.

Syn lokaja, od lat chłopięcych przebywał w kuchniach i kredensach dworskich, a następnie pełnił służbę lokaja w rozmaitych domach na wsiach.

Ostatnio przed zadzierzawieniem ogrodu w Odolinkach, służył u majątnego obywatela w kutnowskiem, p. Czarnowskiego.

Wszędzie zostawiał o sobie opinię szczwanego filuta, łapano go na wielu malwersacjach i dwuznacznych sprawkach.

Ożeniony przed kilku laty z dworską pokojówką, ma dwoje dzieci.

Baczyńska, pruska poddana, posiada swój oddzielny paszport, wydany w Poznaniu i akt t. z. złączenia i przypisania żony do poddaństwa ruskiego nie został sporządzony.

Według pewnych relacji Pawlak jest krewnym Baczyńskiej.

Z tego tytułu ukrywający się przed poszukiwaniami policji łotr (po znanej aferze w Łodzi, wyskakując z piętra zraniał agenta M.) bawił u Baczyńskich w Odolinku w ciągu lata.

Widziano go tam z kilku powrotami we wrześniu i w październiku.

W czasie drugiego i trzeciego pobytu Pawlak miał towarzysza Jauka.

Tu więc zrodził się plan potwornej zbrodni, łotry bowiem, bywając w Żychlinie i Walentynowie, mieli sposobność obznajmić się z miejscowymi stosunkami i dowiedzieć o przejazdach Schmitta i Kuźnickiego z pieniędzmi.

Rodzina Baczyńskich była więc nietylko wtajemniczoną, lecz czynnie zbrodniarzom dopomagała.

Mordercy prawdopodobnie wiedzieli o tem, że się przewożą znaczne pieniądze dla Walentynowa tak około 20,000 rs., znaleziona zaś suma 50,000 rs. stanowiła dla nich prawdziwą niespodziankę.

Zuchwały spryt zbrodniarzy przejawia się w całym ukartowanym planie, nietylko samego spełnienia zbrodni, lecz i zatarcia jej śladów.

Rodzina Baczyńskich, u której tak długo i jawnie poprzednio mordercy przebywali, siedzi spokojnie.

Z domu nie ucieka, bo przewidzianem jest, iż w całej okolicy zwraca się uwagę na wszystkich wydalających się ludzi.

Dopiero w piątek, d. 21-go b. m., Baczyński, sam pozostając na miejscu w Odolinku, wyprawia żonę z dwojgiem dzieci. (Baczyńska jest w 7-ym miesiącu ciąży) na kolej.

Baczyńska za pruskim paszportem mogła bezkarnie jechać i teraz niezawodnie jest już za granicą.

Sam Baczyński przeczekał do niedzieli i cichaczem, nie zabrawszy z dobytku, jak już wyżej nadmieniono, puścił się piechotą.

Przypadek, czy też traf szczęśliwy sprzyjał przez kilka dni lotrom, którzy mieli tyle szans w urzeczywistnieniu mordu i ucieczki.

Lecz Opatrzność pozwoliła nareszcie sprawiedliwości ludzkiej dać watek do wykrycia potwornych morderców.

Odolinek.

Folwark Odolinek, będący własnością dwóch wójtów gmin: Jagielly z Oporowa i Grabowskiego z Pleckiej Dąbrowy, znajduje się o cztery wiorsty od stacji Pniewo z lewej strony plantu, jadąc w kierunku Kutna.

Osada Żychlin i cukrownia Walentynów położone są z prawej strony tegoż plantu i odległe od Odolinka o niespełną milę drogi.

W ciemną noc, podczas padającego śniegu, podążamy bryczką do Odolinka po fatalnej drodze, pełnej marznącego błota.

Okolica przy drodze dość pusta, gdzienigdzie tylko zdaleka błyszczą jakieś światła, wskazujące chałupę.

Dom ogrodnika Baczyńskiego, jakkolwiek niezbyt oddalony od reszty budynków folwarcznych, ma jednak charakter ustronny.

Wnętrze, oprócz komory i jakiegoś schowanka, składa się z dwóch izb.

Urządzenie tych izb dość porządne, znamionuje pewien dobrobyt, różni się od pomieszczeń włościan i bardziej przypomina mieszkania mieszczan w małych miasteczkach.

Stoły i krzeselka drewniane lepszej roboty, pod jedną ze ścian tapczan w rodzaju kanapy, dwa łóżka czysto zasłane mnóstwem pościeli, która wśród takich rodzin zwykle oznacza zamożność domu.

W szafie, imitującej kredens, pełno naczyń glinianych, fajansowych, a nawet mosiężnych i miedzianych.

Kilka wiszących na ścianie bohomazów trudno odróżnić co przedstawiają, zwraca tylko uwagę spory obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, przed którym wisi zgaszona lampka.

Doniczki z roślinami w małych oknach, jakaś firanka niedającego się odróżnić koloru, uzupełniają całość urządzenia.

W chacie tej przemieszkowali często a niedługo zbrodniarze, a ostatnio, w godzinę po spełnionej zbrodni, znaleźli przytułek.

Dla ścisłości naszej notatki nadmieniamy, iż w budynkach gospodarskich osady ogrodniczej, Baczyński, opuszczając Odolinek, pozostawił parę koni, krowę (jedną poprzednio sprzedał), kilka sztuk nierogacizny, oraz kaczki, kury i gęsi.

Ogród, dzierzawiony przez Baczyńskiego od właścicieli folwarku, składa się z owocowego i warzywnego i liczy przestrzeni kilka mórg.

Wygląd morderców.

Dokładny i szczegółowy wygląd morderców jest już wiadomy, a to na podstawie opowiadań Baczyńskiego z Odolinka, zgodnych z podaniem współpasażerów w wagonie nr. 7412, pp. Mi... adwokata, Mo... obywatela ziemskiego, wreszcie tragarza ze Skierniewic, Karola R.

Pierwszy z nich, Franc. Pawlak, wygląda, jak następuje:

Wzrost więcej, niż średni, szeroki w plecach, cienki w pasie, dobrze zbudowany, blondyn jasny z wąsami, przedtem nosił brodę dość szeroką, którą zgolił.

Włosy dziś ma krótko ostrzyżone, w tył zaczesane, poprzednio nosił dłuższe i starannie je z obu boków podczesywał.

Oczy niebieskie, twarz okrągła, gładka bez zmarszczek i przyszców, nos krótki a dość gruby.

Jako znak szczególny: upada na lewą nogę lekko, lecz każdy bacznie się przyjrząwszy, chromość tę łatwo może zauważyć.

Ubrany był Pawlak: w palto ciemne oliwkowego koloru z aksamitnym kołnierzem, w czapkę z pluszu czy też kortu ostro zakończoną, lecz mogącą się splaszcząć i tworzyć przedział.

Obuwie: buty z wysokimi cholewami, w które wpuszczone spodnie, z nader wązkimi nosami.

Na palcach prawej ręki miał dwa pierścionki, z których jeden: z rozetą, drugi z brylancikiem, czy też rautem.

Wogóle cała powierzchowność Pawlaka jest szkodliwa, ruchy zwinne, energiczne i tylko baczniejsi obserwatorzy mogliby dostrzedz w manierach lotra ów szyk lokajsko-frantowski, odróżniający się od sztyku prawdziwego światowca.

Wiek: lat 35, chociaż bez brody, Pawlak nie wygląda więcej nad 30.

Drugi „Janek”, artylerzysta, zaliczony do zapasu, wygląda:

Wzrost: prawie wysoki (znacznie wyższy od Pawlaka), twarz podługowata z bladawą cerą, nos długi, bardziej śpiczasty niż okrągły.

Oczy szare, w oścień piwny wpadająca.

Włosy: na głowie blond, nader krótko ostrzyżone, bez przedziału, wszystkie w tył, natomiast wąsy ciemne, tak, iż bez czapki J. mógł się zdawać brunetem.

Ubrany był, podobnie jak P., w palto ciemne, czapkę pluszową, również ostro zakończoną, lub dającą się splaszczyc.

Wiek: około lat 30-tu, chociaż wyglądał na rówieśnika Pawlaka.

Wieczór 19-go listopada.

Mordercy na cztery dni przed spełnieniem zbrodni byli jeszcze w Odolinku widziani i zdaje się, że w niedzielę wyjechali do Warszawy.

Kiedy w pociągu nr. 5 w d. 19-ym b. m., we środę, rozegrał się wiadomy potworny dramat, zbrodniarze, opuściwszy wagon przed halt-sygnalem, okrążyli pociąg w przeciwnym kierunku i przeszli na lewą stronę plantu (kierunek Łowicz-Pniewo), puścili się biegiem w ukos przez pola do Odolinka.

Pomimo, iż niewątpliwie nakładali drogi, przed godziną 8-mą znaleźli się już w izbie Baczyńskich.

Wyjeżdżając do Warszawy, mieli z sobą walizkę, tej zaś nie przywieźli.

Baczyński opowiada, że obaj, a szczególnie Pawlak, mieli twarze i ręce krwią poplamione (paltoty były czyste, co wskazuje, że przewidując najmniejszy drobniak mordercy, przed zabraniem się do „krwawej roboty”, mieli zdjęte paltoty).

U Baczyńskich nastąpiło przebranie się i umycie (jedna tylko mocno skrwawiona koszula jest znaleziona), później przekąską przygotowaną i około godziny 10-ej mordercy udali się piechotą, chociaż są uzasadnione dane, iż Baczyński odwoził ich furanką własnymi kołmi w kierunku trójkąta: Krośnice, Kutno i Piątek.

Mordercy, oprócz noży czy kindżałów, mieli rewolwery, i zdaje się, że cios w głowę s. p. Schmitt otrzymał nie kastetem, lecz rękocięciem rewolweru, przygotowanego na wypadek potrzeby strzału.

Obława.

Po rewelacjach Baczyńskiego, uzupełnionych szczegółami innych osób, ubiegłe dwie noce na znacznym terenie były poświęcone skrupulatnej obławie.

Sprawozdawca nasz, idąc wątkiem osobistych obserwacji i spostrzeżeń, przejechał sporą przestrzeń. Deszcz, śnieg, wzmagający się mróz czynił tę odyseję pośród ciemnej nocy fatalnie urozmaiconą. Wszędzie widziano jakieś podejrzane postacie, lecz tropy ciągle były mylne.

W Krośniewicach jakiś z waszecia, nazwawszy się Krupińskim, wskazał nam kierunek szosą ku Łęczycy.

We wszystkich wioskach miejscowa ludność na nogach.

Oburzenie na morderców i chęć otrzymania przyrzeczonej nagrody budzi zapal do poszukiwań.

Docieramy do wsi Topola (3 wiorsty od Łęczycy), gdzie na pewno mieli się ukrywać zbiegi.

Trop znów był fałszywy.

Tak tu, jak i w innych miejscach ujęto sporo rozmaitych włóczęgów, wędrujących złodziei pobytowych, lecz Pawlaka i Janka nie było.

We wsi kościelnej Witoniu, w powrotnej drodze do Kutna, zastaliśmy włościan, wracających w liczbie kilkunastu z poszukiwań równie bezskutecznych.

U wszystkich widnieje dobra wola i zapal niezrównany w kierunku dopomożenia w ujęciu morderców.

Gdzie są mordercy?

Pytanie to interesuje dziś wszystkich, zwłaszcza, iż każdy radby się przyczynić do ujęcia lotrów.

Poszukiwania, jak już wspominaliśmy, odbywają się wszędzie.

Za granicę wyjechali sprytni ajenci, chociaż trudno przypuszczać, aby mordercy mogli przedostać się przez granicę wobec przedsięwziętych środków.

Dziś rano puszczone wieść, obiegającą wszystkie stacje na kolei, że zbrodniarze ujęto w Hamburgu.

Do tej pory rzecz ta nie sprawdziła się i pytanie: gdzie są zbrodniarze?—pozostaje bez pozytywnej odpowiedzi.

Gdzie mogą być pieniądze?

Istnieje uzasadnione przypuszczenie, iż zbrodniarze wszystkich zagrabionych pieniędzy z sobą nie unieśli, lecz gdzieś je ukryli.

Baczyński widział u nich jakieś paczki banknotów, lecz objętość wskazana utwierdza, że to nie były wszystkie.

Przy Baczyńskim w chwili ujęcia znaleziono 6 rs. w banknotach i 8 rs. w drobnej monecie 20-o i 15-o kopiejkowych.

Niewątpliwie Baczyńska, wyjeżdżając w piątek, zabrała znaczną kwotę, należy bowiem stanowczo przypuszczać, iż Baczyński za pomoc musieli otrzymać sporą część łupu, zwłaszcza, iż zdecydowali się porzucić cały dobytek, aby ująć za granicą.

Drobna moneta, jaką miał przy sobie uciekający B., pochodziła zapewne z worka, zabranego z wagonu.

Zagrabiona suma wprawdzie jest znaczną, lecz ważniejszym jest ujęcie samych zbrodniarzy, aniżeli odnalezienie pieniędzy.

Z ostatniej chwili

Warsz. Dniownik pisze:

„Wczoraj nadeszły do Warszawy wiadomości, że osobistość jednego z morderców w wagonie kolei warsz.-wiedeńskiej została wykryta. Według tych wiadomości, mordercą ma być F. P., który stał na czelu bandy, jak w początku r. b. zabiła i ograbiła kasjera firmy fabrycznej Szajblera w Łodzi. Jak wiadomo, ajentom policji śledczej warszawskiej udało się wówczas zatrzymać prawie wszystkich uczestników morderstwa kasjera, ale F. P. zdołał się ukryć i oto znowu występuje w roli zabójcy i znowu zabija kasjera. Słyszeliśmy, że władze, kierujące w Pniewie poszukiwaniem morderców, ślad których został już odnaleziony, zwróciły się wczoraj do Warszawy o odkomenderowanie do Pniewa ajentów policji śledczej warszawskiej do policji tamecznej, której ajenci są niezmiernie zmęczeni w skutek usilnych, tydzień już trwających poszukiwań morderców.”

Oprócz osób wymienionych, które widziały zbrodniarzy jadących pociągiem nr. 5 ty i zapamiętały ich postacie, dość dokładnie określił je p. V., urzędnik, przebywający w sąsiednim pocztowym przedziale.

Określenie to zgadza się z głównymi szczegółach z podanym rysopisem.

W Odolinkach miejscowa służba dworska i wielu włościan doskonale zapamiętało postacie gości Baczyńskiego, który o nich mówił jako o krewnych swej żony.

W Kutnie P. i J. również często bywali

O Pawlaku otrzymujemy wiadomość, że posiadał on dobrze język niemiecki i często bywał za granicą. Towarzysz jego J. podobno zająkował się w rozmowie i ręce miał grube, spracowane

GIEŁDA.

Warszawa, 26-go listopada

Dzisiejsze poranne szacowania berlińskie brzmiały nader różnorodnie, wynosiły bowiem 236.50, 236, 235.50 i 235, co odpowiada kursom 42.27½, 42.37½, 42.47½ i 42.55 bez kosztów, a prywatne taksacje petersburskie cenily Londyn po rs. 8.60 na koniec stycznia r. p. w poszukiwaniu. Nasze zebrańskie, które rozpoczęły obroty kursem 42.25 (równnia 236.75 m. bez kosztów) za Berlin wplato wy, zachowywało się bardzo spokojnie w pierwszej połowie posiedzenia, gdy jednak nadeszła taksa 235, powstały obawy silnej niżki kursu rubla w Berlinie i rozwinął się gorączkowy pokup waluty, tak dalece, iż kurs Berlina krótkiego w dość dużych i silnych skokach podniósł się do 42.70 (t. j. 234.25 m. za 100 rs.), wytwarzając różnicę 45 kop. dziś i 60 kop. przy porównaniu wczorajszego końcowego kursu na korzyść Berlina. W dostawach robiono dziś dość dużo. Sprzedano dostawy z odbiorem codziennym według woli nabywającego od d. 1-go stycznia do 28-go lutego r. p. po 42.70 i do końca b. m. po 42.50, a z odbiorem stałym w końcu stycznia r. p. po 42.50, 42.55 i 42.60, w końcu grudnia r. b. po 42.50 i 42.55 i z odbiorem codziennym względnie do woli zbywającego do końca grudnia r. b. po 42.50.

W obcych walutach ruch średni, lecz dość żywy. Krótkim Berlinem obracano po 42.25, 42.30, 42.50, 42.55, 42.60, 42.62½, 42.65, 42.67½ i 42.70, przy kursach zasadniczych po 42.50, 42.55, 42.60, 42.62½ i 42.65, żądając 42.90. Inne niemieckie krótkoterminowe miasta bankowe oddawano po 42.30 i 42.42½. Londyn krótki brano po 8.60, przy zaofiarowaniu po 8.68. Paryż krótki chciało zbyć po 34.50, nabywano zaś po 34.35. Wiedeń krótki po 75.80 w żądaniu, bez pokupu.

Listy zastawne ziemskie starano się umieścić po 96.— I ser. i po 94.75 II-ej, III IV i V ser., a umieszczono kilka tysięcy I-ej s. po 95.60, oraz kilkanaście najmłodszej serji po 94.45, 94.50 i 94.60.

Zapłacono 250 za akcje Tow. Zawiercie. Dziś, z powodu uroczystego święta dworskiego, ceduły urzędowej nie będzie.

Godzina 12. Usposobienie giełdy dla walut obcych mocne. W. O.

Okowita. Wiadro od 8.48 do 8.51, garniec od 2.76 do 2.77. Dowozy cokolwiek większe. Usposobienie słabsze. Cena warsz. Tow. ocz. i sprz. spir. 10.60.

L'URBAINE

Francuskie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie,
Najwyżej zatwierdzone dla operacji w Rossji w d. 2 Czerwca 1889 r.
Kapitał zakładowy 12,000,000 franków.
Fundusz rezerwy do dnia 1 Stycznia 1889 r.
60,000,000 franków.

Kaucja złożona w Banku Państwa **rs. 5,00,000.**
Nad czynnościami Towarzystwa ustanowiona ciągła **faktyczna Kontrola Rządu**, której koszta ponosi Towarzystwo, a nie ubezpieczeni.

Do wielu z nader licznych kombinacji ubezpieczeń, przywiązana jest t. z. „gwarancja,” na zasadzie której Towarzystwo umarza ubezpieczonym składki w razie obłożnej choroby, a wypłaca $\frac{3}{4}$ ubezpieczonego kapitału niezwłocznie, bez względu na termin polisy, w razie kalectwa lub w ogóle niezdolności do pracy, resztę zaś t. j. pozostałą ćwierć ubezpieczonego kapitału Towarzystwo wypłaca w terminie polisy ubezpieczonemu, lub jego spadkobiercom.

Przykład: Pan X. w wieku lat 37, zawarzył ubezpieczenie mieszane „z gwarancją” na lat 20, na sumę **25,000 rubli**, w niespełna rok, w skutek nieszczęśliwego wypadku, stał się niezdolnym do pracy. Towarzystwo L'Urbaine wypłaciło mu $\frac{3}{4}$ ubezpieczonego funduszu t. j. **18,750 rubli**, zachowując resztę do upływu terminu ubezpieczenia i zwalniając go od dalszych składek.

Główna Reprezentacja na Królestwo Polskie
Dom Bankierski Mieczysław Epstejn
w Warszawie, Mazowiecka № 9.

JENERALNY AJENT NA WARSZAWĘ

1889 R

T. KICZOROWSKI, Wierzbowa 7.

BIAŁE ZĘBY.

Hygiena ust.

L'EAU DE BOTOT

(Woda Botot)

Konserwuje zęby, wzmacnia dziąsła, odświeża usta.

Wymagać należy prawdziwą WODĘ BOTOT

Skład główny w Paryżu: rue de la Paix, N° 17.

Dawniej: rue Saint-Honore, 229.

Znajduje się w sprzedaży we wszystkich Perfumerjach.

Żądać zarazem Octu toaletowego Botot, wyróżniającego się delikatnością i zapachem

Ciesząca się ogólnym uznaniem

Woda Kolońska Kwiatowa

uprzywilejowana na całą Rossję i Francję

Brocard'a & Cie.

znajduje się

w znaczniejszych Perfumerjach i Składach Aptecznych w Warszawie.

SKŁADY: w Paryżu, Nicei, Wiedniu, Berlinie i Brukselli. 1585R

MELROSE

UZNANY REGENERATOR WŁOSÓW.

Melrose włosom siwym szpakowatym i spłowiałym, przywraca niezawodnie kolor i blask pierwotny, sprzedaje się we flaknach w dwóch wielkościach po cenie bardzo umiarkowanej. Główny skład i fabryka w Londynie, 114 Southampton Row.

Główna sprzedaż w Warszawie, w Perfumerji Aleksandra Lipink, Wierzbowa róg Niecałej № 1.—J. Józefowicza, Nowo-Senatorska № 2. 379B

KSIEGARNIA GEBETHNERA i WOLFFA w Warszawie,

otrzymała na skład

Wydawnictwa księgarni Hachetta w Paryżu

Bibliothèque rose w kompletnym wyborze,
Bibliothèque des petits enfants,

w ozdobnej oprawie ze złoceniami.

Cena tomu rs. 1.40,

Najnowszy atlas geograficzny Schradera,
w wielkim formacie, ukończony w Październiku r. b.

ATLAS

de

Géographie moderne,

zawierający 64 mapy kolorowane z objaśniającym tekstem geograficznym, statystycznym i etnograficznym oraz wielką liczbę map szczegółowych, w oprawie w półskórek francuski.

Cena rs. 12.

Wszelkie wydawnictwa dla **dzieci i młodzieży**, po cenach najprzystępniejszych.

Prospekty i katalogi gratis i franco. 1959r

Zarząd Drogi Żelaznej

WARSZAWSKO-TERESPOLSKIEJ,

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 23 Listopada (5 Grudnia) r. b., o godzinie 2-iej po południu, odbędzie się w Zarządzie Drogi na stacji Praga, submisja przez opieczetowane deklaracje na dostawy dla tejże drogi w roku 1891, wymienionych przedmiotów, a mianowicie:

- 1) Materiały apteczne, 2) Farby olejne, lakiery i tusz, 3) Oleje rzepakowe, 4) Pokost, 5) Terpentyna, 6) Oleje mineralne, 7) Nafta, 8) Łój, mydło i świece, 9) Wyroby gumowe, 10) Ceraty, 11) Skóry i pasy skórzane, 12) Wyroby skórzane, 13) Szkło, 14) Metale, 15) Żelazo, 16) Stal, 17) Blachy, 18) Wyroby metalowe, 19) Narzędzia i sprzęty, 20) Piłniki, 21) Odlewy żelazne, 22) Żelazto do pieców, 23) Wyroby i reparacje blacharskie, 24) Węgiel drzewny, 25) Węgiel kowalski kamienny, 26) Koks, 27) Materiały budowlane, 28) Drzewo fabryczne, 29) Adamaszek, sukno, koldry i utrecht, 30) Wyroby płócienne i płótno, 31) Wyroby passamoniczne, 32) Sznur pakunkowy amerykański, 33) Wyroby powroźnicze i pakuly, 34) Wyroby szrotkarskie, 35) Miotły, 36) Słomę i słomianki, 37) Drabinki, taczki, styliska, 38) Różne drobne przedmioty, 39) Umundurowanie, 40) Kozuchy, 41) Czapki barankowe i buty filcowe, 42) Czapki sukienne, 43) Buty juchtowe, 44) Roboty introligatorskie, 45) Materiały piśmienne i papier na druki, 46) Roboty drukarskie, 47) Materiały do telegrafu.

Życzący obeznać się szczegółowo z warunkami dostaw i ilością potrzeb, zechcą zgłaszać się do Sekcji Gospodarczej Zarządu Drogi codziennie od godziny 10-iej rano do 3-iej po południu, z wyjątkiem Niedzieli i Świąt, gdzie będą im wydawane wykazy potrzebnych przedmiotów i okazywane warunki dotyczące dostaw.

Przystępujący do konkurencji obowiązani są uprzednio wnieść do Kasy Zarządu Drogi wadium w stosunku 10% wartości deklarowanej dostawy i podpisać odnośne warunki.

Deklaracje z cenami powinny być złożone w opieczetowanych kopertach na imię Dyrektora Drogi przy dołączeniu prób i wzorów mających się dostawić przedmiotów, przyczem należy okazać kwit na wniesione wadium.

Złożenie deklaracji zastrzega się najpóźniej do godziny 2-iej po południu dnia wyżej oznaczonego. 1966R

Księgarnia i Skład Nut **Maurycego Orgelbranda**, naprzeciw posągu Kopernika, otrzymała na sprzedaż główną:

Józef Franciszek Hendigery.
Nauka wychowania.

O wychowaniu fizycznym.

Cena 80 kop., z przesyłką pocztą 90 kop.

Zwracamy uwagę wszystkich zajmujących się wychowaniem na tę książkę sumiennie opracowaną, na podstawie najnowszych badań i potrzeb społeczeństwa. 1963r

Świetna, rzadka sposobność nabycia majątności ziemskiej.

Z powodu choroby jest do sprzedania natychmiast za słuszną w każdym razie i do czasów odpowiednią cenę

MAJĘTNOŚĆ ZIEMSKA.

jedna z najpiękniejszych w Królestwie Polskiem, od granicy Pruskiej $\frac{3}{4}$ mili, od Torunia $2\frac{1}{2}$ mili oddalona, 24 włóki jak najlepszej ziemi pszennej, marglowanej i drenowanej, 18 włók lasu i zagaju, wraz z Cegielnią i slicznem zabudowaniem; wysiewu: 100 małych mórg rapsu, 300 szepli pszenicy, 270 szepli żyta, wyborny inwentarz, 32 konie, 20 źrebców, 50 dojnych krów, 600 owiec z Francji importowanych, tylko dług Ziemsko-Kredytowy (28,000 rubli). Zaliczka około 35,000 rubli. **Szczerych refleksantów** uprasza się, w celu obejrzenia owej majątności **czempredzej** do pana **Pietrykowskiego** w Toruniu, Nowy rynek № 255 się udać. 1547

1962R

?Dentor?

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

SZYK!

czyli Sztuka ubierania się gustownie.

Dzielo treści estetycznej, mające na celu być **Poradnikiem dla kobiet we wszelkich kwestjach toaletowych** opuściło prasę.—Cena 75 kop., w ozdobnej oprawie rs. 1; na kosza przesyłki należy dołączyć 15 k.

Skład główny w Księgarni **Juljana Guranowskiego**, Senatorska 32. 1586

„VENUS” Fabryka lalek.

Mam honor donieść Sz. Publiczności, że nabywszy fabrykę lalek pod firmą „Venus” egzystującej przy ulicy Mylnej № 7, rozwinąłem fabrykację na wielką skalę i posiadam na składzie znaczny zapas gotowych lalek różnej wielkości i gustownie ubranych, sprzedając takowe po cenach przystępnych, zaś PP. Kupcom i Handlującym odstępuję stosowny rabat, a nadto przyjmuje stare lalki do reparacji, za umiarkowane wynagrodzenie. Polecając lalki na nadchodzącą gwiazdkę **S. B. Horowitz** pozostaje z uszanowaniem.

Specjalna hodowla

KANARKÓW

Karola Stadal w Skierniewicach, poleca kanarki ułożone w śpiewie, sztuka 4—6 rs. Samiczki 75 kop. do rubla. 1545

Skład Wyrobów Koszykarskich

poleca: różnego rodzaju wyroby koszykarskie.

104, Marszałkowska 104,

F. Boczkowski,

naprzeciw Dworca Wiedeńskiego, 1551

BOGUSŁAW HERSE,

SENATORSKA 10,

poleca Jedwabie, Plusze i Welny na pokrycia futer.—Wielki wybór obłożeń futrzanych. —1968R

W MAGAZYNIE M. SZYSZKA,

Plac Żelaznej Bramy przy Ogrodzie Saskim,
rozpocznie się w Poniedziałek dnia 1-go Grudnia

WYPRZEDAŻ

wysortowanych towarów,
jako to: Welnianych na suknie i okrycia, Jedwabnych, Aksamitów, Welwetów, Pluszów fantazyjnych, Satinek, Zefirów, Kołder, Chustek, Flaneli, Szali sznelowych i Firanek.

1967R

ZUPEŁNA WYPRZEDAŻ ZABAWEK DZIECINNYCH,

Gier pedagogicznych, jak również Kretonów i Przyborów oficerskich, z powodu przeznaczenia sklepu od 1-go Stycznia 1891-go r., na sprzedaż innych towarów.

ulica Nowy-Świat Nr 69, dom Zarządu Wojskowego, sklep pod firmą „Petersburski Magazyn”.

1528

Telefonu Nr 435.

Kantor wynajmu Karet i Powozów oraz Karet i Omnibusów kolejowych żółtych, Plac Warecki 10. Wynajmuje: Karety, Landa, Faetony na spacer, śluby, bale, teatru, koncerty i t. p., na godziny, dziennie i miesięcznie, po cenach zwyczajnych.—Poleca Karety specjalnie ślubne, Karetki dwuosobowe jednokonne oraz na obecny sezon Sanki, Karetki i Omnibusy żółte do wszystkich Dworców Dr. Żelaznych.

Telefonu Nr 435. 1548

NOWOŚCI

Z porcelany, majoliki i szkła:
Najnowsze Serwisy stołowe, herbaciane,
Garnitury na umywalnie
w wielkim wyborze, po możliwie niskich cenach, poleca

1961R

F. IZDEBSKI,

Senatorska Nr 496, nowy 6, róg Miodowej.

Zupełna Wyprzedaż MEBLI

po cenach niżej kosztu, 1512
Marszałkowska Nr 135, I-sze piętro.

Są do sprzedania

2 klacze i 1 koń „rasowe.”

Widzieć można każdorazowo, od godziny 10-ej rano do godziny 2-ej po południu, w 5-tym szwadronie w pułku Grodzieńskich huzarów w Łazienkach. 1540

Jest do nabycia BROWAR

w mieście Kiszyniewie, z kompletnym urządzeniem i przyborami, zaopatrzony w obszerne piwnice, położony w najładniejszej części miasta. Zainteresowani raczą zwrócić się po bliższe szczegóły według adresu: Piękną № 8, m. 5. 1527

W pozostałych w małej liczbie egzemplarzy

Mechanika popularna

czyli Podręcznik dla Inżynierów, Budowniczych, Mechaników, Maszynistów i Techników, w ogólności i dla gospodarzy wiejskich, opracował

JAN PIETRASZEK. 1521

Do nabycia w księgarni Rezenweja Mazowiecka 2.—Zamiast rs. 5, tylko za rs. 3.

MAGAZYN FRANCUSKI, ul. hr. BERGA Nr 8,

blisko Mazowieckiej, poleca w największym wyborze od cen najtańszych 1552

ZABAWKI i GRY GIMNASTYCZNE

zagraniczne i krajowe wszelkiego rodzaju, Gry cierpliwości tak zwane Casse-Tête, Gry towarzyskie nauczające i inne, Przybory do Kotyljona, Bonbonierki à Surprises, Ozdoby na Choinki itd.

Zakład leczniczy D-ra Römplera dla chorych na płuca w Görbersdorfie na Szląsku. Leczenie chorych za pomocą szczepienia nowym ŚRODKIEM LECZNICZYM KOCHA.

1965R

SPECJALNOŚCI PERFUMERYJNE LOHSE'GO Nowości!

Maiglöckchen (Konwalje).

Goldlilie (Lilje złote).

Peau d'Espagne.

Héliotrope blanc.

Séringat (Bez.)

Lohse'go Lilas blanc.

(Biały bez).

GUSTAW LOHSE Perfumer Nadworny.
BERLIN, 45 Jägerstr. 46.

Do nabycia w Warszawie u. pp.: Alexander et Marcelli, Aleksandra Lipinka, W. B. Śniechowskiego, Ludwika, Hotel d'Europe, Juljana Józefowicza, Władysława Bednawskiego i t. p.

Podwójnej Dystylacji Alkohole, Spirytusy i Wódki oczyszczone, Zakładu rektyfikacyjnego Dominium Trembki,

wyłącznie sprzedają się w Handlach spirytualij: Aleja Jerozolimska № 47 róg Marszałkowskiej, Bracka 25 i Chmielna 47, po cenach znacznie niższych. 1482

Syrop kartoflany

oferuje hurtowo, detalicznie. Adres: Kurjer Warszawski dla „Syrop.” 1529

Place do sprzedania przy ulicy Marszałkowskiej Nr 45 i 47 i Nowowiejskiej Nr 22. Wiadomość u właściciela domu, ulica Elektoralna Nr 13. 1520

W. KARPINSKI & W. LEPPERT

FARBY
LAKIERY
POKOSTY

WARSAWA
CENNIKI FRANCO GRATIS

1934r

